

Vakdidactiek psychologie en pedagogische wetenschappen (H002325)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 1)	Nederlands	Gent	hoorcollege werkcollege peer teaching
B (semester 2)	Nederlands	Gent	hoorcollege peer teaching werkcollege

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Decuyper, Aron	PP23	Verantwoordelijk lesgever
Schellens, Tammy	PP23	Medelesgever
Vanderlinde, Ruben	PP23	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodssessie
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (afstudeerrichting pedagogische wetenschappen)	6	A, B
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (afstudeerrichting psychologie)	6	A, B
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting pedagogische wetenschappen)	6	A, B
Educatieve Master of Science in de gedragswetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting psychologie)	6	A, B
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	6	A, B

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

professionaliteitsopvattingen, beroepsprofiel voor leerkrachten, opleidingsparadigma's, teacher thinking onderzoek, reflectieve paradigma, klassenmanagement, peer teaching, effectieve lespraktijken, vakdidactiek, differentiatie, inclusie, waardengebonden dialoog, mediawijsheid, AI, zelfregulerend leren

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op <https://www.ugent.be/nl/opleidingen/masteropleidingen/educatievemaster>. Het opleidingsonderdeel wordt zowel in semester 1 als semester 2 ingericht om maximale flexibiliteit voor studenten toe te laten. Studenten worden geadviseerd goed na te denken in welk semester ze het opleidingsonderdeel opnemen. Studenten halen ook meer uit het opleidingsonderdeel indien ze reeds stage lopen. Het opleidingsonderdeel wordt om de twee weken ingericht. Op Ufora is een duidelijke planning raadpleegbaar.

Inhoud

Het opleidingsonderdeel bouwt verder op de basis die werd gelegd in Vakdidactiek Gedragswetenschappen, maar verlegt de focus van vakspecifieke lesontwerpvaardigheden naar bredere vakdidactische en pedagogische thema's die duurzaam relevant zijn voor toekomstige leraren gedragswetenschappen. Het vak ondersteunt studenten in het verdiepen van hun professioneel handelen en in het ontwikkelen van een analytische en reflectieve blik op hun onderwijspraktijken. Vakdidactiek psychologie en pedagogische wetenschappen is opgevat volgens een blended learning-aanpak (i.f.v. duurzaamheid en flexibiliteit), opgebouwd rond drie samenhangende pijlers: theorie, oefeningen en videoclubs. Deze pijlers zijn inhoudelijk en didactisch op elkaar afgestemd en versterken elkaar wederzijds. De theoretische pijler wordt gerealiseerd via zes online leerpaden aangeboden via Ufora. Deze leerpaden vormen het conceptuele fundament van het opleidingsonderdeel en bieden studenten gestructureerde kaders, kernbegrippen en onderzoeksinzichten aan. De leerpaden zijn ontworpen met een uniforme opbouw en een vergelijkbare studietijd, wat bijdraagt aan herkenbaarheid en coherentie voor studenten.

De oefenpijler krijgt vorm tijdens de on-campus-contactmomenten, waarin studenten actief aan de slag gaan met de aangereikte theorie. De nadruk ligt op toepassing, analyse, discussie en verdieping, eerder dan op kennisoverdracht. Via oefeningen en casussen leren studenten theoretische inzichten functioneel in te zetten om onderwijspraktijken te begrijpen en te onderbouwen.

De videoclubs vormen de derde pijler en nemen een centrale plaats in binnen de vakdidactiek. In deze videoclubs analyseren studenten systematisch eigen lesfragmenten. Deze werkvorm is theoretisch verankerd in het concept van professional vision, waarbij studenten leren om relevante gebeurtenissen in de klas te herkennen, te interpreteren en te evalueren vanuit een professioneel perspectief. Voor dit perspectief wordt gebruikgemaakt van het ICALT-kader (effectief lesgeefgedrag), dat een gemeenschappelijke taal biedt om leskwaliteit en didactisch handelen te analyseren.

Inhoudelijk zijn de zes leerpaden opgebouwd rond de volgende brede vakdidactische thema's:

1. Vakdidactische kernprincipes
2. Wetenschappelijk redeneren, onderzoekend leren en sociaalwetenschappelijke methoden
3. Controversiële onderwerpen en waardengebonden dialoog
4. Differentiatie, inclusie en culturele sensitiviteit
5. Mediawijsheid, beïnvloeding en kritisch denken, inclusief artificiële intelligentie
6. Zelfregulerend leren (ZRL)

Begincompetenties

Van studenten wordt verwacht voldoende domeinspecifieke kennis verworven te hebben vooraleer het opleidingsonderdeel aan te vatten. De toegangsvereisten tot de vakdidactiek zijn gereguleerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaster.

Eindcompetenties

- 1 Ontwerpen en verantwoorden van krachtige leeromgevingen voor gedragswetenschappen op basis van vakdidactische en pedagogisch-didactische inzichten.
- 2 Analyseren van onderwijspraktijken met behulp van theoretische kaders en het ICALT-kader om didactisch handelen professioneel te beoordelen.
- 3 Systematisch reflecteren op het eigen professioneel handelen en de onderwijspraktijk doelgericht bijsturen.
- 4 Leerlingen begeiden in het ontwikkelen van wetenschappelijk redeneren, onderzoekende houding en kritisch denken binnen gedragswetenschappelijke thema's.
- 5 Op een pedagogisch verantwoorde en cultureel sensitieve manier de dialoog over maatschappelijke, controversiële en waardengebonden thema's in de klas voeren.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Practicum, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Conform de opzet van het opleidingsonderdeel worden verschillende didactische werkvormen gecombineerd in een blended learning aanpak zodat het opleidingsonderdeel ook flexibel kan worden opgenomen, nl. online leerpaden, on-campus oefenmomenten, en videoclubs.

De online leerpaden kunnen vrij uitgevoerd worden. De practica en oefeningen on-campus zijn verplicht te volgen.

LIO-richtlijnen zijn terug te vinden in de LIO-handleiding.

Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Gegeven de verplichte aanwezigheid voor de on-campus contactmomenten zijn er geen lesopnames beschikbaar. Zie hierbij ook het UGent-brede kader: <https://www.ugent.be/en/ghentuniv/mission/genai/frameworkresponsibleusegenai>.

Studiemateriaal

Type: Reader

Naam: Reader Vakdidactiek Psychologie en Pedagogische Wetenschappen

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal: Andere

Oudst bruikbare editie: Reader Vakdidactiek Psychologie en Pedagogische Wetenschappen

Beschikbaar op Ufora: Ja

Online beschikbaar: Ja

Beschikbaar in de bibliotheek: Nee

Beschikbaar via studentenvereniging: Nee

Bijkomende info: De reader is opgebouwd uit Nederlandstalige en Engelstalige artikelen die per leerpad worden aangeboden.

Referenties

Englehart, J. M. (2009). *Teacher–student interaction*. In L. J. Saha, & A. G. Dworkin (Eds.), *International handbook of research on teachers and teaching* (pp. 711–722). Boston, MA: Springer.

Maulana, R., Lorenz, M., & van de Grift, W. (2017). *Validating a model of effective teaching behaviour of pre-service teachers*. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 23, 471–493.

Meirsschaut, M., & Ruys, I. (2018). *Teamteaching: beweegredenen, randvoorwaarden en implicaties voor leerlingen, leraren en hun school. Eindrapport*. Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek.

Pameijer, N., Denys, A., Timbremont, B., & Veire, H. V. D. (2018). *Handelingsgericht werken. Samenwerken aan schoolsucces. Vlaamse editie*. ACCO: Leuven/Den Haag.

Struyven, K., Coubergs, C., Gheysens, E., & Engels, N. (2015). *Ieders leerkracht: binnenklasdifferentiatie in de praktijk*. Gent: Acco.

Vanderlinde, R., Rots, I., Tuytens, M., Rutten, K., Ruys, I., Soetaert, R., & Valcke, M. (2013). *Essays over de leraar en de toekomst van de lerarenopleiding*. Gent: Academia Press.

van Es, E. A., & Sherin, M. G. (2002). Learning to notice: Scaffolding new teachers' interpretations of classroom interactions. *Journal of Technology and Teacher Education*, 10(4), 571–596.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

De studiebegeleiding wordt verleend door de verantwoordelijk lesgever en de betrokken onderwijsbegeleider. Interactieve ondersteuning via Ufora is mogelijk. Individuele feedback verloopt steeds op de vastgelegde datum en na afspraak. Algemene feedback via het elektronisch leerplatform Ufora.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Het opleidingsonderdeel wordt geëvalueerd via verplichte en actieve deelname aan de leerpaden, de oefeningen, en de videoclubs; en een afrondend examen waarin studenten theorie en praktijkanalyse verbinden aan de hand van een casus.

Eindscoreberekening

Het eindcijfer wordt samengesteld via drie deelscores:

- 50% schriftelijk examen inhoud theorie en oefening op basis van casus + reflectievraag oefeningen (periodegebonden)
- 25% oefening 4 complexe lesvoorbereiding (niet periodegebonden)
- 25% videoclub op basis van rubric (niet periodegebonden)

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (9/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Faciliteiten voor werkstudenten

Contacteer de verantwoordelijk lesgever.

LIO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.